

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Красногвардійського районного суду
м. Дніпропетровська

01.11.2023

м. Київ, 2023 рік

I. Вступ

В рамках реалізації зобов'язань та виконання Україною функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 25.10.2023 в межах компетенції здійснено відвідування Красногвардійського районного суду м. Дніпропетровська (далі – суд) групою НПМ у складі:

Нікулін Віталій Андрійович, представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи;

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу аналітики та взаємодії з громадськістю Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ключарьов Костянтин Олегович, представник громадської організації;

Клименко Денис Вікторович, представник громадської організації.

Суд розташований за адресою: проспект Лесі Українки, 77Б, місто Дніпро, Дніпропетровська область.

Керівництво суду: Флерко Дмитро Олександрович, керівник апарату суду (на посаді з 2022 року).

Штатна чисельність працівників суду – шістдесят шість осіб, з них штатна чисельність суддів – одинадцять осіб.

Красногвардійський районний народний суд м. Дніпропетровська організовано 19 грудня 1960 року. З вказаної дати та до теперішнього часу суд розташований в приміщенні колишнього райкому партії. 3 грудня 1993 року Красногвардійський районний народний суд м. Дніпропетровська перейменовано в Красногвардійський районний суд м. Дніпропетровська.

Суд розміщений у двохповерховій будівлі (фото 1). У будівлі розташовано два входи – основний (центральний) та службовий (конвойний) вхід. В приміщенні суду облаштовано чотири зали судових засідань, з яких три зали розгляду кримінальних справ. На першому поверсі суду розміщені: одна зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, приміщення конвою та чотири камерних приміщення для розміщення обвинувачених (підсудних), засуджених. На другому поверсі розміщено дві зали судових засідань для розгляду кримінальних справ.

В залах судових засідань для розгляду кримінальних справ розміщені кабінки для обвинувачених (підсудних) та засуджених із захисного скла та обладнано

систему відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції

В ході відвідування групою НПП виявлено засуджену особу в камері для обвинувачених (підсудних), засуджених. В ході проведення конфіденційної бесіди із засудженим скарги щодо катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання з боку адміністрації установи відбування покарань або осіб, які здійснюють етапування засудженого не надходили.

II. Факти порушень, виявлених під час відвідування

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України, Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність)).

1. Під час відвідування суду встановлено, що біля центрального входу суду розміщена кнопка виклику працівників суду для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Однак, зазначена кнопка виклику не функціонує. Відповідно, такий технічний дефект унеможливорює або обмежує доступ до державної установи вищезазначеним особам (Фото № 3).

2. Встановлено факт порушення вимог пунктів 5.3, 6.1.2, та 6.3 ДБН Інклюзивність, центральний вхід та приміщення суду не обладнано зовнішнім та внутрішніми пандусами або у разі неможливості влаштування пандусів слід застосовувати підйомні пристрої, у зв'язку з чим маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до залу судових засідань для розгляду кримінальних справ та приміщення суду (Фото № 1).

3. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі - ДБН)).

4. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог п. 6.5.2. ДБН, де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташовано три зали судових засідань для розгляду кримінальних

справ, має бути обладнано дев'ять камер. Натомість в суді розміщено лише чотири камери для тримання підсудних (засуджених), що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

5. Також, розміри площі камерних приміщень не відповідають вимогам п. 6.5.2 ДБН. Відповідно до розрахунків вимірювання технічним засобом (лазерного далекоміру) площа камерних приміщень в суді становить від 1,17 м² до 1,67 м². Слід зазначити, що ДБН передбачено, площа кожної камери для підсудних (засуджених) повинна бути не менше ніж 4,0 м² (Фото №№ 8, 9).

Довідково: замірювання площі камер для підсудних (засуджених) здійснено сертифікованим приладом «Bosch PLR 25».

6. У порушення п. 20 Мінімальних стандартних правил поведіння з в'язнями, затверджених Економічною та соціальною радою ООН та п. 22.5 Європейський пенітенціарних правил, затверджені Комітетом міністрів Ради Європи від 12.11.1987 та вимог пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), обвинувачені (підсудні), засуджені не мають доступу до чистої питної води. Ємкості для питної води та одноразовий посуд відсутні. Відповідно, обвинувачені (підсудні) засуджені знаходяться в камерах з порушенням своїх прав, у наслідок чого, останні вимушені пити технічну воду в санітарному вузлі або інших непередбаченими державними нормами джерелах.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

7. У порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист. Таке спілкування відбувається у залі судового засідання, чим не забезпечується його конфіденційність.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведінню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводить. Комітет не вбачає жодної необхідності

відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга №67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

8. Керуючись статтею 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України» в ході відвідування група НПМ звернулась до керівника апарату суду з питанням надати акт міжвідомчої комісії щодо прийняття суду на обслуговування Національною гвардією України (ГУМВС (УМВС)). Проте, така інформація керівником апарату суду не надана, обумовлюючи це тим, що зазначений акт знаходиться на етапі розробки, однак, попередній такий акт також відсутній. Слід зазначити, відповідно до пункту 7 Інструкції конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду військова частина або орган внутрішніх справ розпочинає після затвердження акта міжвідомчої комісії про прийняття суду на обслуговування. Таким чином, без наявності акту суд не може обслуговуватись відповідними державними органами, що забезпечують конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених. А також, залишається відкрите питання, яким чином і на підставі чого здійснюються таке обслуговування суду.

9. Встановлено факт порушення вимог пункту 13 Інструкції, а саме: в приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу до камер та залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені (підсудні), засуджені конвоюються відкритими для третіх осіб коридорами і сходами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

10. Також, встановлено факт порушення вимог п. 14 Інструкції. Для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених обладнується бокс (з урахуванням існуючих технічних характеристик). Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній. Також, Інструкцією передбачено, що при неможливості обладнання боксу обладнується огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу та забезпечується вільний під'їзд до неї. У суді обладнана огорожена стоянка, однак, на стоянці також розміщені місця для паркування транспортних засобів працівників суду. Таким чином, порушується принцип ізольованості конвоювання, в результаті чого, такі обставини можуть призвести до виникнення надзвичайних подій, що в свою чергу є порушенням

права на забезпечення безпеки в суді (Фото №№ 4, 5, 6, 7).

11. Окрім цього, встановлено порушення Правил експлуатації та типові норми належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 січня 2018 року № 25, а також ДСТУ 4297-2004 «Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги», а саме, в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ розміщені вогнегасники, термін яких закінчився.

12. Додатково слід зазначити, що відповідно до вимог пункту 9.5 ДБН для знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та камер для підсудних (засуджених) приміщення обладнані бактерицидними опромінювачами (бактерицидними лампами).

Для з'ясування дати, часу, тривалості проведення дезінфекції зазначених приміщень представниками групи НПМ витребувано відповідну службову документацію, яка підтверджує наявність проведення відповідних санітарно-протиепідемічних правил і норм, яку працівниками суду не надано.

Таким чином, групі НПМ не вдалося спростувати або підтвердити факт проведення дезінфекції повітряного середовища ультрафіолетовим випромінюванням.

III. Рекомендації

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

- 1.1. Вжити заходів щодо оформлення акту міжвідомчої комісії щодо прийняття для обслуговування суду;
- 1.2. Опрацювати питання щодо збільшення розмірів камер для обвинувачених (підсудних), засуджених у приміщенні суду до 4 м² відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН;
- 1.3. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);
- 1.4. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних засуджених від камер до залі судових засідань для кримінальних справ;
- 1.5. Вжити заходів щодо усунення існуючих технічних недоліків та створення для маломобільних груп населення відповідних умов доступу до приміщення суду та до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, що розташовані на другому поверсі;
- 1.6. Вжити заходів щодо усунення порушеної норми пожежної безпеки в частині технічного обслуговування протермінованих вогнегасників.

2. Красногвардійському районному суду м. Дніпропетровська:

- 2.1. Вжити заходів щодо оформлення акту міжвідомчої комісії щодо прийняття для обслуговування суду;
- 2.2. Забезпечити доступ до чистої питної води;

2.3. Опрацювати питання щодо організації журналу проведення знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та камер для підсудних (засуджених) бактерицидними лампами.

До звіту додаються: Фотофіксація на 11 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст відділу аналітики та
взаємодії з громадськістю Департаменту
з питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

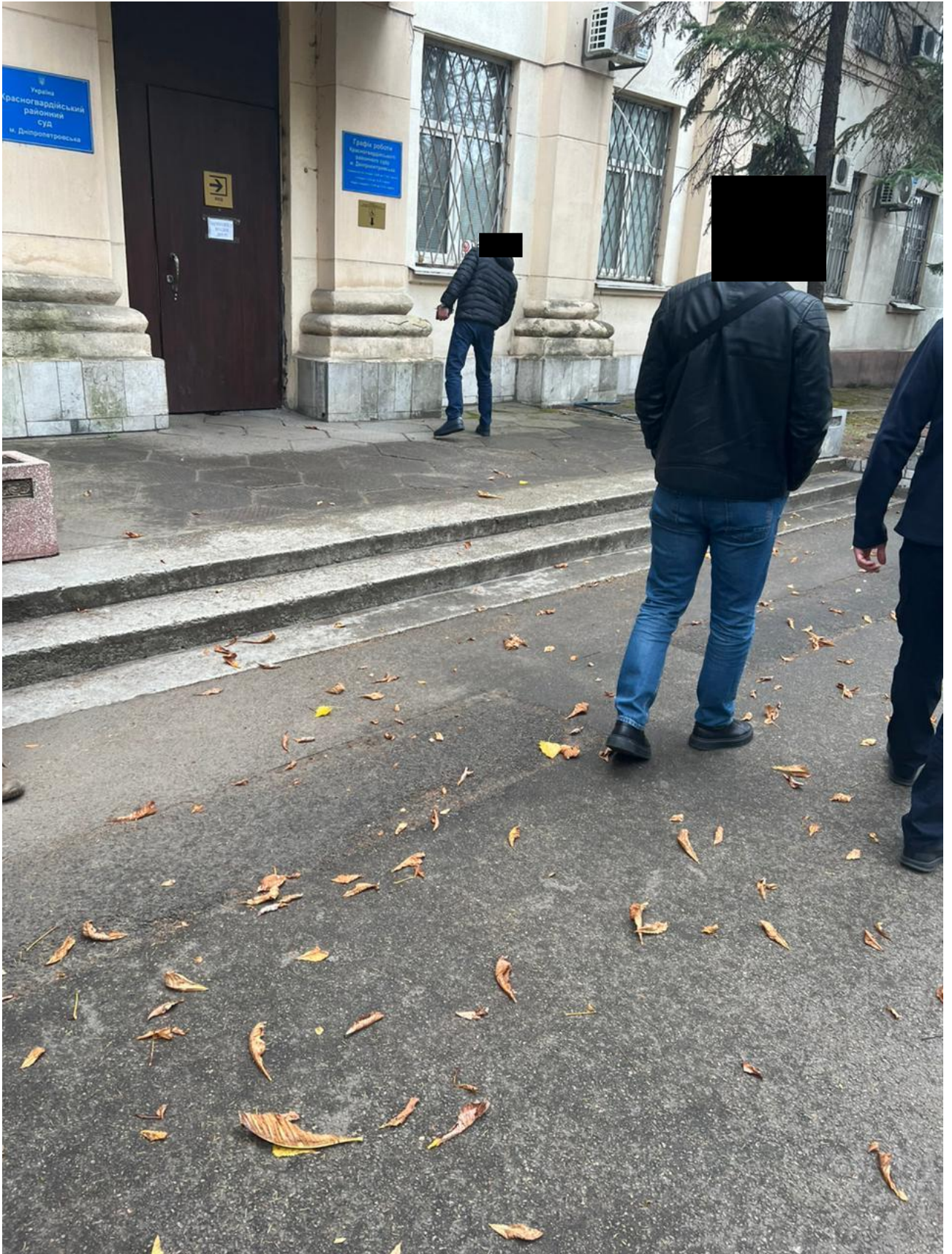

Михайло ГРИГОРОВ

Фотофіксація до звіту

Фото №1

Фото №2

Фото №3

Φοτο Νο4

Фото №5

Фото № 6

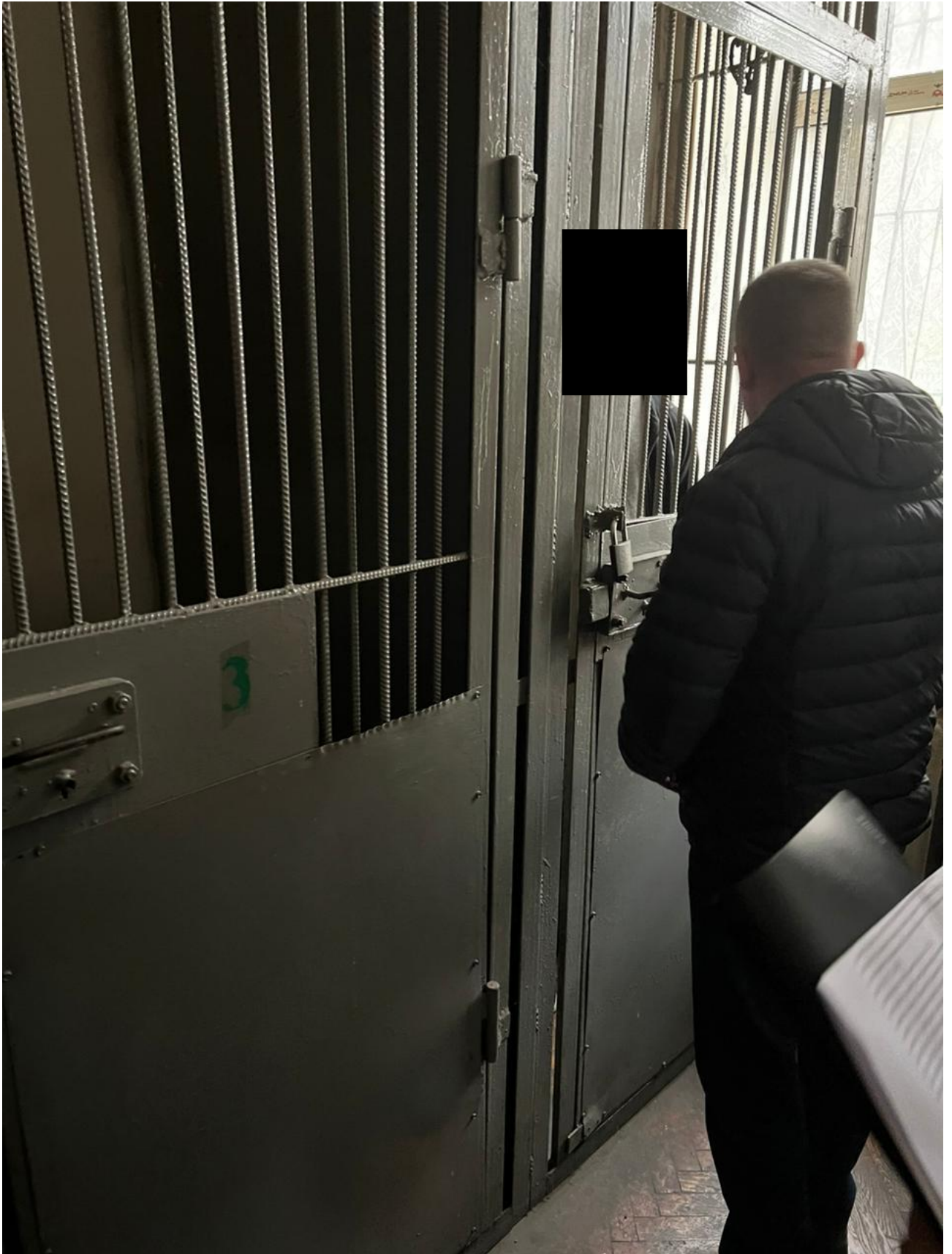

Фото № 7

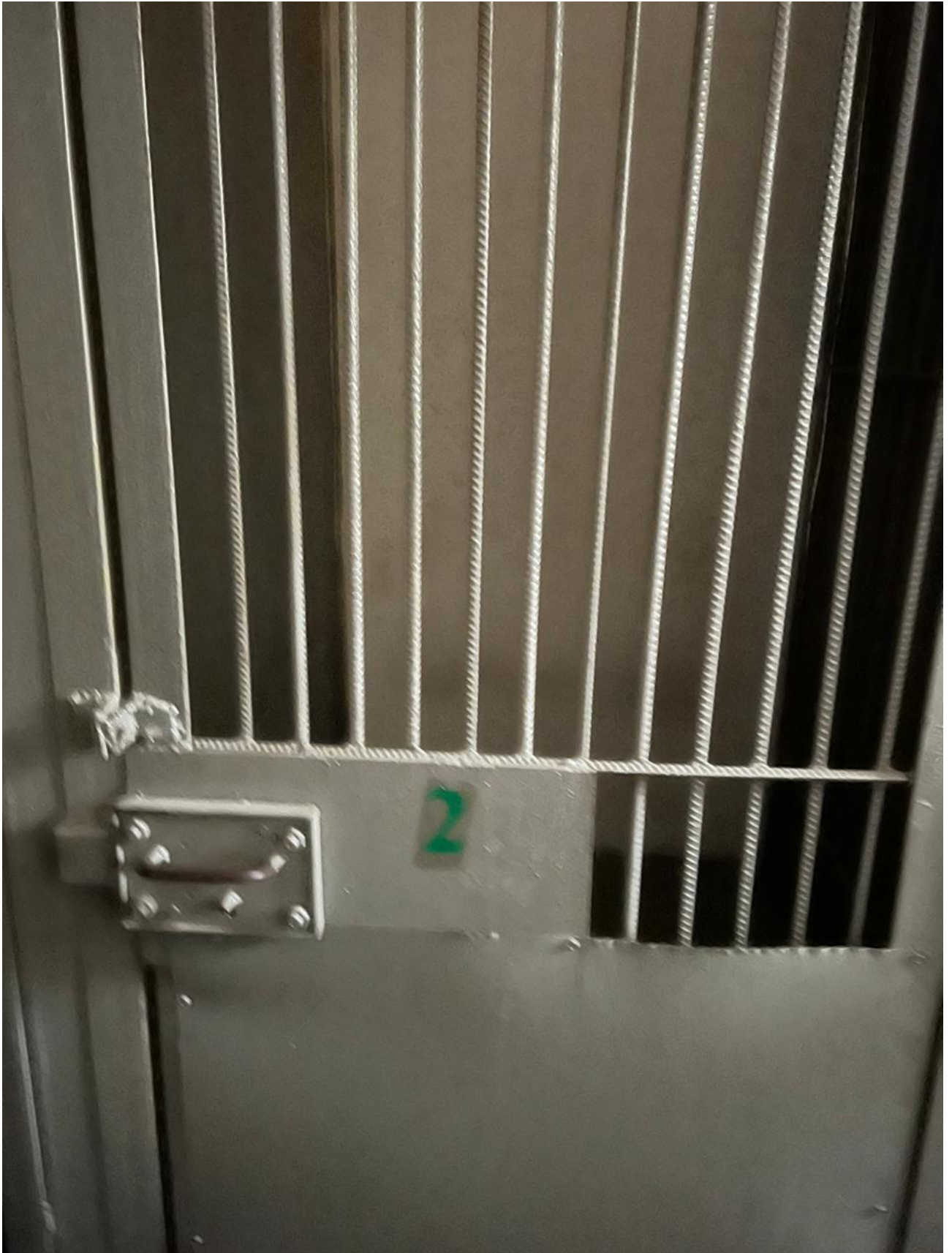

Φοτο Νο8

Φοτο Νο9

Фото №10

Фото №11

